

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2023 г.

Средният осигурителен доход е важен показател за социалноосигурителната система, който се използва за изчисляване на процентът по чл. 100 от КСО за осъвременяването на пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, а като елемент в пенсионната формула, служи за определяне размерите на новоотпуснатите пенсии. Освен това, заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски формира приходите в държавното обществено осигуряване.

По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2023 г. е 1575,02 лв., а средномесечният осигурителен доход за периода от 1.01.2023 г. до 31.12.2023 г. е **1445,55 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2023 г. спрямо 2022 г. е **11,3%**, а реалното нарастване е **2,5%** при средногодишен хармонизиран индекс на потребителските цени/средногодишна инфлация 8,6% за 2023 г.

Отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата за страната от 710 лв. на 780 лв. (с 9,9 на сто) от 1 януари 2023 г.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 710 лв. на 780 лв. от 1 август 2023 г.;
- увеличаване на минималния месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители от 710 лв. на 780 лв. от 1 август 2023 г.;
- увеличението на възнагражденията на служителите в бюджетния сектор;
- увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал.

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални пенсионни фондове, е **1470,71 лв.** Нарастването спрямо 2022 г. е с 11,2% . Лицата, родени преди 1.01.1960 г. имат среден осигурителен доход от **1147,67 лв.**, който е с 8,9% по-висок в сравнение с 2022 г.

Запазва се разликата в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2023 г. е 1488,15 лв., а на жените – 1400,90 лв.

Самоосигуряващи се лица

За 2023 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица, без земеделските стопани и тютюнопроизводители, е **801,92 лв.** при 739,92 лв. за 2022 г. Средният осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители е **721,60 лв.** при 623,46 лв. за предходната година.

Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **906,72 лв.** или със 7,7% по-висок спрямо 2022 година.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2023 г. на лицата, заети в сектор „Отбрана и сигурност”, е **2189,68 лв.**, което е с 16,3% повече в сравнение с 2022 година. Средномесечният осигурителен доход на държавните служители, следователите, съдиите и прокурорите е **2295,46 лв.** или с 9,5% по-висок спрямо 2022 година.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодателят и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **1473,43 лв.**, като спрямо 2022 г. увеличението е с 11,2%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **1720,51 лв.** За тях нарастването спрямо 2022 г. е с 11,7%.

Осигурителният доход на учителите за 2023 г. е **2211,55 лв.** или с 11,0% по-висок от 2022 г. В резултат на провежданата през последните години политика по доходите за педагогическите специалисти, средномесечният осигурителен доход на учителите за 2023 г. е с 53,0% по-висок от средномесечния осигурителен доход за страната.

ПРИЛОЖЕНИЕ	СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД държавно обществено осигуряване					
	За периода януари - декември 2023 г.					
	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
Видове осигурени лица	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 868 125	1 445.55	223 413	1 147.67	2 644 712	1 470.71
Самоосигуряващи се лица само за фонд "Пенсии"	69 962	784.73	2 752	780.30	67 210	784.91
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	167 468	798.65	3 351	810.27	164 117	798.42
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	45 523	450.05	3 258	417.43	42 265	452.57
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	671	368.58	380	376.08	291	358.79
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	51	843.83	6	529.91	45	885.68
Осигурени лица - трета категория труд	2 333 658	1 473.43	205 460	1 152.91	2 128 198	1 504.38
Осигурени лица - първа и втора категория труд	119 267	1 720.51	5 904	1 378.97	113 363	1 738.29
Осигурени от работодател лица, заети в сектор "Отбрана и сигурност"	68 754	2 189.68	227	2 665.24	68 527	2 188.14
Осигурени от работодател лица - държавни служители, следователи, съдии и прокурори; членове на избирателни комисии	61 548	2 295.46	1 908	2 241.71	59 640	2 297.18
Осигурени лица, включени в програми за насърчаване на заетостта и подкрепа на майчинството, които не се осигуряват за безработица.	388	791.06	29	816.31	359	791.23
Морски лица	835	906.72	138	822.24	697	923.45

Забележки:

- Лицата, които се осигуряват на повече от едно основание, са преброени повече от един път.
- В броя на самоосигуряващите се лица са включени и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.

15 Февруари 2024 г.

Дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране"